

**Szerkesztési iroda:**  
Nagybeeskerek Zápolya-  
utca 1. hová a lap szel-  
lemi részét illető min-  
den közlemény intézendő.

**Kiadóhivatal:**  
Pleitz Fer. Pál könyv-  
nyomdája Nagybeeske-  
rek, Zápolya-u. 1. hová  
a hirdetések, előfizetések  
és a lap szétküldésére  
vonatkozó felszólalások  
intézendők. Telefon 21.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

**Előfizetési árak:**

Egész évre — — 24 K  
Félévre — — — 12 K  
Negyedévre — — — 6 K  
Egyes szám ára 8 fillér.

**Hirdetéseket**

a kiadóhivatal vesz föl.  
Azonkívül az összes hir-  
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és  
ünnepnapok kivételével  
mindennap d. n. 5 órakor

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 152. szám.

Péntek, július 4.

## Andrássy pártalakítása.

— jul. 4.

A nyári nagy szünidő esőndjében és unalmában Andrássy Gyula gróf apró körlevélkéket ír, amelyekben új pártalakításra hívja föl politikai barátait.

„Az alkotmányos rend helyreállítása, a közkormányzat morális feltételeinek megteremtése és a belviszályok megszüntetése“. Ezek volnának Andrássy pártalapításának kitűzött céljai. Programnak végtelenül szegény, nemesak elvekben, eszmékben, gondolatokban, de még ötletekben is. De még ebben a kongó ürességében is kétértelmű és álnok. Hogy akarja az alkotmányos rendet helyreállítani, mikor azoknak a támogatását, barátságát, szövetségét keresi, akik tizenötöszázados obstrukciójukkal állandóan és rendszeresen megzavarták és teljesen felborították az alkotmányos rendet. Hogy akarja a közkormányzat morális feltételeit helyreállítani, mikor azokkal szövetezik és azokkal akar együtt kormányozni, akik kétféle programot vallanak, egyet Bécs és a kormányképesség és egyet a választóközönség számára. És végül, hogy akarja a belviszályt megszüntetni, mikor azokkal szövetezik és maga is az élén áll azoknak, akiknek egyetlen hatékony politikai fegyverük a személyi hajsza, a rágalom és becsületeblás.

Kérdeni lehetne Andrássytól, hogy a szabad és féktelen obstrukciónak, a sipoknak, doboknak, trombitáknak micsoda szerepet szán az alkotmányos rendben. Kérdeni lehetne azt is, hogy a felfelé hirtett 67-ességek és a lefelé hangoztatott negyvennyolcasságok, a kőszén-, talpfa- és fürdő-panamáknak milyen hatást tulajdonít a közkormányzat morális feltételeire. De egészen feleslegesek ezek a kérdések, mert minden komoly politikus teljesen tisztában van Andrássy pártalakításának igazi céljaival. Azokat a kis hólabdarendszerű körleveleket, melyekben a

pártalakítás céljai ilyen szépen vannak körülírva, már megelőzte az a nevezetes két pontból álló program, melyet pártja vallani és hirdetni fog.

Ez a két pont pártprogramnak és kormányzati programnak még üresebb és hazugabb. A jogrend helyreállítása az egyik, a választói jog szélesebb alapokon való kiterjesztése a másik. Az első azt jelenti, hogy a törvényhozás semmi tényéhez nem szabad hozzányulni és alkotmányos sérelmek reparálására legfeljebb egy üres és tartalom nélküli deklarációt engednek meg. A szélesebb alapú választójog, még ebben a bizonytalan formában is, csak jámbor óhajítás, mert a Tisza-féle választói törvény már szentesítve van s így azt végrehajtják.

Ezt a két pontot hozza Andrássy új pártjának és a még ismeretlen nevű ellenzéki szövetségnek. Ennyit és semmi többet. Hiába izgatja a magyar közéletet a problémák sokasága. Hiába küzd a magyar társadalom széles rétegeiben a 48-as hagyományok a reális és jogtartó hatvanhetességgel, a szélső radikálisok, a haladás és demokrácia mérsékelt híveivel, a nemzeti irány lelkis híveivel, a nemzetköziséggel, a liberalizmus a reakcióval. Hiába az állam pénzügyi gondjai, a társadalom gazdasági helyzetének nehéz kérdései, hiába teszi oly nehézé a súlyos európai helyzet, a véderőfejlesztés problémáját, Andrássy ezek a problémák mind nem érdeklik. Ő maga két pontos programjának jegyében akarja egyesíteni a 67-eseket és negyvennyolcasokat, a konzervatív magnásokat, a radikálisokat, szocialistákat, a liberálisokat és klerikálisokat, az agráriusokat és merkantilistákat.

Ez a pártalakítási terv megint csak lehetetlenségeken és hazugságokon alapszik. Az új párttal megint csak tovább folya a hazugságok csatája, az ámitás a negyvennyolccal és a kormányképességgel, a demokráciával és nemzeti szempontokkal és folyik az ádáz piszkolódó, rá-

galmazó hadjárat az ország törvényes rendje, békéje és jóléte ellen.

És ezt nevezi Andrássy az alkotmányos rend helyreállításának, a közkormányzat morális feltételeinek és a belviszály megszüntetésének.

## HIREK.

### IDŐJÁRÁS.

A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Június 4.

Barométer esik 751.6. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 24.7 C°. Hőmérséklet: maximum 3-ikán 24.6 C°, min. ma reggel 13.0 C°. Csapadék 5.5 mm. Felhőzet Cu2. Szélirány és erősség SE2. Jólát a következő 24 órára: Enyhébb, sok helyütt esapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvast tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percreig; esapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percreig; felhőzet Ci = fűrtösfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— A megyei állandó választmány ülése. Torontálvármegye állandó választmánya dr. Dellimánics Lajos főispán einöklésével ma délelőtt 11 órakor a vármegyeháza főispáni kistermében ülést tartott, amelyen a hétfői rendkívüli megyei közgyűlés tárgyait készítette elő.

— A nagyikindai kórház új igazgatója. Torontálvármegye főispánja a nagyikindai közkórház megüresedett igazgatófőorvosi állására dr. Stefán Kristóf nagyikindai orvost nevezte ki.

— Kinevezés. Torontálvármegye főispánja Kozmatelki Csath László járási díjnok nagybeeskereki lakost és Balázs József honvéd őrmester, igazolványos altisztet megyei központi irodasegédttisze-  
tekké nevezte ki.

## Nyílt levél

Nagybaráthi Huszár Imrének és aranyos nejkének, irándai Karátsony Vilmának!

Minthogy Ti mindketten nagy zene-  
értők, de meg jól zenélni tudók is vagy-  
tok, jut nekem eszembe egy adoma,  
amelyben Mozart, a nagy zeneszerző és  
zenélő úgy szerepel, hogy játszik is.  
Salzburgban a nagy Maestro legsajátabb  
házájában történt, hogy ő egy saját-  
szerzeményű zenémise előadása alkalmá-  
val az orgonarészt játszotta. Pompásan  
összevágóan ment a dolog, úgy, hogy nem-  
csak a templomot zsufolásig megtöltő kö-  
zönség volt áhitatos elragadtatásban, ha-  
nem még az orgona fújtatóját hágó em-  
ber is, ki is azt mondta Mozartnak, ugye  
fölségesen játszottok. Én is a mai napon  
mint „újságíró“, a nagy Újságíróhoz for-  
dulok, mert hiába, mi mindent kifürké-  
szünk, így még azt is, hogy Ti házasság-  
kötéstek 50-ik évfordulóját Nógrádvár-  
megyében, Terecskén e hónap 6-ikán fog-  
játok megülni.

Én is, mint hivatlan vendég, ott  
leszek, mert mint aféle nem újságíró, ha-

nem néha újságba író, jogaimet támasz-  
tok arra, hogy ott lehessenek.

De van én nekem erre régiebb és  
igaztartalmu jogeimem is, azon ugyan-  
csak majdnem 50 éves barátság, amely-  
lyel Te engem már ideköltözködésed  
kezdetekor megtiszteltél, szerencsétlenül  
és amelyhez kedves, jó Nőd a maga irán-  
tam tanusított jóindulatát, ha szabad  
mondanom bizalmas barátságát fűzte.

És ezekért kezdettől fogva mostanig  
szerető és tisztelő barátsággal fizettem  
vissza, — ezen, nekem olyan jóleső érzel-  
meket meg akarom és fogom életem vé-  
géig tartani.

De minden megbizás nélkül is,  
városunk és vármegyénk lakossága ér-  
zelmeinek adok kifejezést abban, hogy  
mindkettő büszke örömmel gondol arra  
vissza, hogy Ti ketten annak évekig  
derült vigságot terjesztő, a társadalmi  
életben élesztő és jelentős tényezők vol-  
tatok. Te magad pedig, mint a vármegye  
főjegyzője, majdan országgyűlési kép-  
viselő, ékesen szóló és arany pennával  
dolgozó ember voltál, ilyenmel is irtad  
be nevedet nemcsak a vármegye annale-

seibe, de az országos és világirodalomba,  
nagy tudásod, tehetséged, meg széleskörű  
nyelvtudásoddal.

Mi pedig itt, az ország legszélén szo-  
rongó, majdnem Balkániak, de mindany-  
nyian mégsem azok, minden diésőséged-  
ből, minden örömedből, a mostaniból is  
részt kérünk, mert Te és ha szabad mon-  
danom Ti a mieink voltatok és vagytok,  
mi ugyanis annak tartunk.

Legyen tehát öröm és boldogság  
mindazokkal, kik 1913. évi július hó 6-án  
Titeket és Veletek ünnepelnek. Éljetek  
mindenhol boldogan, gyermekestől, uno-  
kástól és dedunokástól.

Egy parányi kis barátságos helyet  
kér nagy szívetekben, nagy lelketekben,  
irántatok egész szívével, egész lelkével  
hű és szerető barátsággal eltelt

Menczer Lipót.

E sorok befejezése idejében jutott ke-  
zemhez Huszár Imre barátomnak e hónap  
2-ikáról Bécsben kelt levele, amelyből a  
következőket közlöm itten:

„Szives üdvözlöt valamennyi becske-  
reki ismerősömnek, aki még emlékszik  
reám“.

— **Felvétel Gyertyámos község szegedi nevelő- és tápintézetének vezetője közli,** hogy azok a szülők vagy gyámok, kik fiaikat az intézetbe felvétetni óhajtják, ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi július hó 31-ik napjáig az intézeti gondnokságnál Gyertyámoson írásbeli kérelemmel jelentik be, egyúttal tudatják lakásuk teljes címét, valamint azt is, hogy a ruházatban és egyéb felszerelési kellékekre vonatkozó kívánalmuknak ugy a felvételnél, mint az után megfelelni képesek és készek. Az ellátási díj egy iskolai évre 400 K-ban állapított meg, mely összeg havi részletekben postatakarékpénztári befizetési lappal előre fizetendő. A felvétel alkalmával minden növendékért 24 K beiratási, 4 K orvosi, 2 K butorhasználati díj és 2 K a befizetési lapokért teendő le. Ezért a növendék részére lakás, élelmezés, mosás, fűtés, világítás és felügyelet jár. Bővebb felvilágosítást az intézet gondnoksága nyújt.

— **A perlaszi kaszinó közgyűlése.** Perlaszról írják lapunknak: Perlaszon f. évi június hó 29-ikén tartotta meg rendkívüli közgyűlését a „Perlaszi Kaszinó”. Ez alkalommal lettek betöltve a megüresedett tisztviselői állások: u. i. Ogyallai Szabó Lajos dr., a perlaszi kir. járásbíró-ság volt vezetőjének a pancsovai kir. törvényszékhez történt áthelyezése folytán megüresedett elnöki állásra egyhangulag dr. Hartl Árpád perlaszi ügyvéd, th. vármegyei alügyészt választották meg. Majd ügyésszé dr. Eremín György perlaszi ügyvédet. Választmányi pötaggá Frech Jakab irodatisztet. A választás megejtése után Lokaiések Fülöp plébános, a kaszinó igazgatója magas színvonalon álló beszédében méltatta az eltávozott elnök érdemeit és előterjeszti Szeeszkó Lajos abbéli indítványát, hogy az alakulás óta kifejtett érdemeiért a különben már az elmúlt évben tiszteletbeli elnökké választott és Perlaszról távozott elnök arkéjét festesse meg a kaszinó. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette az indítványt Szeeszkó Lajos abbéli kiegészítő indítványával, hogy az arképleplelezés diszközgyűlés keretében történjék, amelyre az ünnepelt is meghívandó lesz.

— **Házasadik az uram.** Jól esik megírunk, hogy az a magyar kinema-szkecs, amelyet tegnap este nálunk a Modern Mozi bemutatott, igazán ötletes, ügyes, jóízű alkotás. A jelenetek, a képek kitűnő technikai beállítása, az előadás, a színészek mind java dolgok s a szkecs pezsgő humora mond végig viharos derűtségben tartja a közönséget. Kár azonban, hogy itt nem kaptunk a szkecs zenéjéből többet egy énekszámnál s így az operettet legtávolabbról sem találtuk meg benne. A szereplők, akik a színpadon és a vásznon előttünk megjelentek, szintén igen ügyes színészek, különösen Mály Gerő és Marosi Adél. De jók a többiek: Hajnóczy Lili, Szóregly Gyula és Sándor József is. A közönség zsufoolásig megtöltötte a színházat s elismeréssel tapsolt az előadóknak. De elismerés illeti a Modern Mozi vezetőségét is, hogy közönségünket hozzájuttatta ehhez a moziműfajhoz is. A darabot ma este megismétlik.

— **Életunt asszony.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, ott a napokban Putnoky Mátyás ottani iparos felesége öngyilkos lett. Tettének okáról semmiféle magyarázatot nem hagyott hátra.

— **A Maros titka.** Nagyszentmiklósról jelentik: A napokban Mulez József nagyszentmiklósi marosi vízi molnár valamit észre vett az álló malom kerekénél a vízben, melyről kiderült, hogy az egy férfi hullája. Rögtön jelentést tettek a hatóságnál s a hullát bevitték a Bertaközokórház halottaskamrájába. A holttesten eszima, vászonnadrág és kék ing volt. Megindították a vizsgálatot, hogy miképpen került az illető a vízbe.

— **Menetjegykedvezmény az arad-esanádi vasutakon.** Az aradi és esanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkedvezmények újabb szabályozása folytán az általános menetkedvezményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői egyesített és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyorsmotorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu

és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu, — a személy- és helyi motorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy- vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak.

— **Sószállítási díjkedvezmény.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesítés szerint kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az őszi tömegforgalom alkalmával beállható kocsihiány enyhítésére s illetve a sóhiányok elejét vevendő a folyó évi június hó 1-től folyó évi augusztus hó 15-ig terjedő időben szállítandó s bérmentetlenségű feladásra kerülő sóküldeményekre a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg a következő díjkedvezményt engedélyezte: a) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 10000 kg.-ért való díjfizetés mellett az V-b kivételes díjszabásnak 10 (tíz) százalékkal rövidített díjtételeit; b) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 15000 kg.-ért való díjfizetés mellett az a) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjból kocsihiányos juttalék fejében kocsinkint három korona engedményt. Ezen intézkedésnek az a célzata, hogy az érdekelt-ség őszi sószükségletének folyó évi augusztus hó 15-ig való elszállítására ösztönöz-tessek.

— **Meggyilkolt és kirabolt munkás.** Rajka Dénes bégaszuszányi vasuti munkás szombatn este heti bérével, amit aznap kikapott, hazafelé parkodott, azonban nem ért oda. Vasárnap reggel ugyanis széles sebbel halva találták az utszéli árokban, zsebeiben pedig egy krajcárt sem találtak s értéktárgyai is mind hiányoztak. A tetteseket a esendőrség nyomozza.

#### TAJÉKOZTATÓ.

*Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár* nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

*Városi ingyenes népkönyvtár.* A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

*A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése”* nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Julius 7. Rendkívüli megyei közgyűlés.  
14. Közig. bizottság ülése.

#### Irodalom.

(\*) **A „Darvin”.** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának július 1-i számában Fabre, a francia természettudósok nesztora mond el rendkívül érdekes dolgokat a ganajturó bogarak életéből. Dr. Horváth Károly a növények gubacsait ismerteti. A „Mi a tűz?” c. cikk az égés folyamatának egyes jelenségeire világít rá. Érdekes cikkeket olvashatunk még a Japánban most meghonosított mesterséges gyöngytenyésztéről; a magyar alföldre oly jellemző délibábról; a Behring új diftéria-szérumáról; a cse-esemő anyagforgalmáról, a kézi tűzfesekendőkéről, az ön történetéről stb. stb. — A mindig érdekes és változatos tartalmu, kététhetenként megjelenő folyóirat előfizetési ára félévre 5 kor. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrassy-ut 60. sz.

A „Darvin” előfizetési ára félévre 5 kor; kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 60 alatt van. Mutatványszámot szívesen küldenek.

(\*) **A szép Adria.** Most, amikor közönségünkre legaktuálisabbá válik az Adria, mikor annyi ezren és ezren készülnek partjaira, hogy felüldüljenek habjaiban, kétszeresen érdekes az a gyönyörű mese, melyet Csajthay Ferné irt a szép Adriáról Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjába, a Jó Pajtásba. A mese

a legújabb, június 29-iki számban fejeződik be, amelybe ezenkívül verset irt még Benedek Elek, elbeszélést Szabóné Nógáll Janka, Sebők Zsigmond befejezi A millió-mos fia című nagyhatású regényét, Mese-mondó bácsi vidám mesét mond a furesa halászatról, dr. Kovács Aladár, a mentő-egyesület igazgatója az állatkert bogarairól közöl érdekes cikkeket több képpel. Folytatódik az Almanach kérdésére adott pályanyertes feleletek közlése, valamint Rákosi Viktor regénye is, Zsiga bácsi mókája, a rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

(\*) **A Magyar Figyelő** július 1. száma különösen gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Feleky Sándor rendkívül érdekes cikkben cáfolja meg azon most gyakran használt állításokat, hogy Széchenyi Istvánt nem rágalmazták meg magántisztességében és néhány meglevő adattal bizonyítja be a tényleges igazságot. Marczali Henrik Udvar és állam-cimen értékes történelmi tanulmányt közöl. Tonelly Sándor az Egyesült Államok új gazdaságát és külpolitikáját tárgyalja. Nagyon érdekes Ambrus Zoltán Színházi beszámolója, míg a szépirodalmi részben Krudy Gyula új regényével, a Palotai álmokkal találkozunk, amelynek első folytatása is bizonyítja, hogy a kitűnő író legelső alkotása közül való. Wallis Jenő a nőgyűlöletről mond el frappáns dolgokat, a szerző személyes ismeretsége alapján. Kádár Gusztáv viszont Kellermann világhírű regényével kapcsolatban fejtegeti azon kérdést, hogy a pénz regényét miért nem tudják megírni. Báró Szalay Gábor Szalay Lászlóról emlékezik meg és néhány feljegyzést közöl. A tartalmás Feljegyzések-rovatban Balcanicus, Kemény Simon és Farkas Pál levelével találkozunk. Az értékes Külföldi szemle fejezi be a Magyar Figyelő-nek ezen rendkívül tartalmas számát.

A Magyar Figyelő előfizetési ára negyed évre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

#### TÁVIRATOK.

##### A balkáni háboru.

Megkezdődött a hivatalos háboru. — A bolgárok az egész vonalon előrenyomulnak. Nagy szerb vereség. — Rémület Belgrádban. — A bolgárok Szaloniki ellen. — A görög és a szerb hadsereg. — Románia és Bulgária. — Törökország álláspontja. — A hatalmak nem avatkoznak a háboruba. — Áresés a tőzsdén.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hivatalos bolgár jelentés szerint a balkáni háboru most már hivatalosan is megkezdődött. És folyik is a háboru a legádázabb módon s úgy ömlik a vér és pusztulnak az emberek, hogy a török háboru borzalmassága lassankint eltörpül a mostani mellett. A mai jelentések szerint különben a bolgárok az egész vonalon győzelmesen nyomulnak előre s a szerbek nagy vereséget szenvedtek.

A mai nap hirei a következők:

##### Megkezdődött a hivatalos háboru.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából hivatalosan jelentik: **A fővezérlet parancsot adott az általános támadásra, miután a szerbek és a görögök az ellenségeskedések megszüntetésére szabott határidő alatt az ellenségeskedést nem szüntették be. A bolgár hadsereg úgy az északi, mint a déli határen az egész vonalon megkezdte az előrenyomulást s ezzel a háborus állapot meg-**

kezdődött és a diplomáciai közbenjárás véget ért. A hivatalos hadüzenet a legközelebbi órákban megtörténik.

#### A bolgárok az egész vonalon előrenyomulnak.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: A bolgár hadsereg az egész vonalon sikeresen folytatja az előnyomulást.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: A bolgár csapatok megkezdték az előnyomulást Kumanovo ellen, sőt egyes csapatok már szerb területre is behatoltak. A bolgár sereg a szerb sereget visszavetette a Vardar-folyó jobb partjára s a szerb sereg megkezdte a visszavonulást.

#### Nagy szerb vereség.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsbe érkezett szófiai jelentés szerint a szerb hadsereg az ocepholjei mezőn megsemmisítő vereséget szenvedett.

#### Rémület Belgrádban.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A városban tegnap óta nagy rémület uralkodik. Egyre-másra jönnek a harctérről a súlyos sebesültekkel zsúfolt vonatok. Tegnap ötezer sebesültet hoztak Belgrádba. A lakosság elkeseredetten panaszkodik, hogy ez a mostani háború nem háború, hanem öldöklés. Az ellenséges csapatok minden kommandó nélkül rohannak egymásra s a legutóbbi csatában négy óra hosszat öldökölték egymást és csak akkor maradt abba a harc, mikor a harcolók már eiestek vagy kimerültek. A halottak és sebesültek száma óriási.

#### A bolgárok Szaloniki ellen.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a bolgárok Szalonikinél sikeresen nyomulnak előre s a görög csapatok megkezdték a visszavonulást.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, itteni vezető körök odanyilatkoznak, hogy kétségen felül áll, hogy a bolgár hadvezetőség legfőbb szándéka, hogy Szalonikit elfoglalja.

Szófiái jelentés szerint Szavov bolgár fővezér szintén kijelentette, hogy a bolgárok egyik legfőbb szándéka, hogy Szalonikit elfoglalják.

#### A szerb—görög hadsereg.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a bolgár hadsereg elvonult Geogeliből s így a szerb és görög csapatok között helyreállt az összeköttetés.

Athéni távirat jelenti, hogy a görögök elfoglalták Geogelit és a szomszédos Kilkit.

#### Románia és Bulgária.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, a mozgósítás elrendeléséről a román kormány nem adott ki jegyzéket s arról sem a hatalmakat, sem a balkáni államokat nem értesítette. Ma hat ezredet elindítottak a határ felé.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgönyzik, a román hadsereg mozgósítása, valamint a szerb skupstina legutóbbi határozata lesújtó hatással volt a nemzetközi pénzügyi konferenciára.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: A király elfogadta a Danev-kormány lemondását. Még ma megalakul az új kormány, mely engedményeket tesz Romániának.

#### Törökország álláspontja.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A porta értesítette a hatalmak itteni képviselőit, hogy a legközelebbi jövőre vonatkozólag főtartja teljes akciószabadságát.

#### A hatalmak nem avatkoznak a háborúba.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Berlinből ideérkezett jelentés szerint ottani intéző körökben teljesen osztják a bécsi külügyminiszteriumnak azt a felfogását, hogy a balkáni háborúba nem kell beavatkozni s hogy a háború lokalizálása európai érdek.

#### A cár távirata a bolgár királyhoz.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, az orosz cár táviratot intézett Ferdinánd királyhoz, hogy Bulgária szüntesse be az ellenségeskedést. Ferdinánd király a táviratra még nem válaszolt.

#### Áresés a tőzsdén.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A balkáni háborús események következtében a mai értéktőzsdén az összes értékek estek, az egyes értékek 10—13 koronával is. Déli záratokkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 802 (— 13), Osztrák Hitel 610 (— 4), Koronajáradék 80.80, Jelzáloghitelbank 411.50 (— 3), Leszámitoló Bank 502 (— 3), Hazai Bank 268.50 (— 7), Magyar Bank 524 (— 11), Rimamurányi 673 (— 7), Salgótarjáni 735 (— 11), Közúti Vasut 623.50 (— 8), Villamos Vasut 347.50 (— 8).

#### A miniszterelnök Budapesten.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök ma Gesztről hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett.

#### Az igazságügyminiszter utja.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Balogh Jenő igazságügyminiszter birtokáról ma visszaérkezett Budapestre.

#### A parlamenti őrség.

Budapest, jul. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyes lapok azt híresztelték, hogy Beöthy Pál, a képviselőház elnöke el akarja törölni a parlamenti őrség intézményét. Beöthy Pál házelnök ma kijelentette, hogy neki eszéágában sincs ilyesmi.

#### TŐZSDE.

(Arak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre) . . . . .	11.29
Buza (1914. áprilisra) . . . . .	11.79
Rozs (októberre) . . . . .	8.95
Zab (októberre) . . . . .	8.66
Tengeri (júliusra) . . . . .	7.85
Tengeri (augusztusra) . . . . .	8.01
Tengeri (1914. májusra) . . . . .	7.44

#### Sport.

× **Uszóverseny.** A Rosenfeld-uszoda ifjusága folyó hó 27-ikén nagyszabású uszóversenyt rendez a városi szegények javára. Az uszóverseny a tavalyinál nagyobb arányú lesz, amennyiben a verseny-

módozatok számát emelik. Különösen a műugrásra lesz a rendezőség nagyobb figyelemmel és a nyertest aranyéremmel tünteti ki. Nevezéseket e hó 20-ig fogadnak el. Nevezés 1 K, belépődíj 60 fill. Kedvezőtlen idő esetén a versenyt a jövő hét vasárnapján tartják meg. Az érmek és díjak 20-ikától Rosenfeld üvegkereskedés kirakatában lesznek láthatók. Jegyek ugyanott válthatók.

M. kir. kincstári urad. ispánság Nagybecskerek. 2465—913 szám. 381—1.1

#### Árverési hirdetés.

A nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság közhírré teszi, hogy a komonyszigeti nemesfűztelepen lévő **igáslofogat**, mely két darab kanca lóból, két darab szopós esikóból, 1 drb igáskocsiból, 1 pár lószerszámból, 2 darab lópokróc és egyéb apró felszerelésből áll, folyó évi **július hó 19-en reggel 9 órakor** a nagybecskereki kincstári ispánság udvarában a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatni fog.

Kikiáltási ár 1050 korona.

Nagybecskerek, 1913. évi július hó 1-én.

Magy. kir. kincstári ispánság.

## Garçon lakás

mely két elkülönített butorozott szobából áll

**k i a d ó**

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x 43

#### Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

#### ÉRKEZIK.

##### Nagybecskereki pályaudvarra.

Temesvár—Versec—Zsombolyáról d. e. . . . .	9.28
Pancsováról délután . . . . .	7.04
Budapest—Szegedről reggel . . . . .	6.20
Budapest—Szegedről délután . . . . .	3.15
Szegedről délelőtt . . . . .	9.34
Szegedről este . . . . .	7.19
Budapest—Nagykikindáról este . . . . .	9.21
Szécsányból este . . . . .	6.40
Szegedről délután . . . . .	4.50

##### Nagybecskerek—bégaparti pályaudvarra.

Zsombolya—Versec—Alibunár—Temesvárról este . . . . .	8.16
Módosról reggel . . . . .	6.56
Pancsováról reggel . . . . .	8.28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel . . . . .	8.23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután . . . . .	4.10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este . . . . .	9.34
Szécsányból este . . . . .	6.27

#### INDUL.

##### Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt . . . . .	8.10
Pancsovára este . . . . .	5.40
Szeged—Budapestre reggel . . . . .	7.20
Szeged—Budapestre délelőtt . . . . .	11.27
Szeged—Budapestre este . . . . .	7.27
Szegedre délután . . . . .	1.17
Szeged—Nagykikinda—Bpestre reggel . . . . .	6.21
Karlovára délelőtt . . . . .	10.00

##### Nagybecskerek—bégaparti pályaudvarról.

Zsombolya—Temesvár—Verseczre d. u. . . . .	4.20
Temesvár—Versecz—Antalfalva—Pancsova—Alibunárra reggel . . . . .	3.33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel . . . . .	2.26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt . . . . .	11.55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután . . . . .	5.25
Módosra reggel . . . . .	6.56
Zsombolyára délelőtt . . . . .	10.59

## Korcsma-eladás.

Lázárföld községben a Kipper-féle

### nagykorcsma

f. évi július hó 22-én d. u. 2 órakor a község házában nyilvános árverésen eladatik.

Az árverési feltételek a községi előjárásnál betekintendők. —

4181—1913. tkvi szám.

374—1

Perjámosi járás főszolgabirájától.  
2437—913. szám. 377—3.2

Most jelent meg  
**SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE**

**KÉT VILÁG** (egy kapitalista  
és egy szocialista levelei)

**ES NEHÁNY NOVELLA**

Ara bérmentes küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a „Torontál” szer-  
kesztőségében és kapható minden  
könyvkereskedésben.

142—x.81

### Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybeeskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Handler Lázár ügyvéd által képviselt Ittebei Takarékpénztár Részvénytársaság felső-  
ittebei cég végrehajthatónak Jozsity Andria felső-  
ittebei lakos végrehajtást szenvedő ellen 1000,  
400 és 1300 korona tőkekövetelés és jár. iránt  
folytatott ügyében az árverést elrendelte

Ennek folytán a nagybeeskereki kir. tör-  
vényszék területén levő Felsőittebe község  
273. számú tjkvben I. 2. sor, 5712/4867. hrsz.  
800 □-öl pótkert 95 korona, a felsőittebei  
2036. sz. tjkvben I. 1. sor, 5715/4867. hrsz.  
800 □-öl pótkert 81 korona, a felsőittebei  
2045. sz. tjkvben I. 2. sor, 5714/4867. hrsz.  
390 □-öl pótkert 42 korona és a felsőittebei  
757. sz. tjkvben I. 1. sor, 822/b. hrsz. 307<sup>1</sup>/<sub>2</sub> □-öl  
beltelek s a rajta levő 428/a számú házból  
Jozsity Andriát illető <sup>1</sup>/<sub>2</sub> rész 875 korona kikiál-  
tási árban az **1913 évi augusztus hó 6. (hat)**  
**napjának délelőtti 10 órájkor** Felsőittebe köz-  
ség-házánál megtartandó nyilvános árverésen a  
következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

Árverezni kívánó tartozik az ingatlan  
kikiáltási árának 10%-át a kiküldött kezé-  
hez letenni, vagy az 1881: évi LX. t.-cikk  
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósá-  
gnál történt előleges elhelyezéséről kiál-  
litott elismervényt átszolgáltatni és a vevő  
köteles nyomban a bánatpénz kiegészítésé-  
nek megfelelő összeget nem köteles letenni.  
Az árverési feltételek többi pontjai  
a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék  
tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján  
Nagybeeskerek városházánál és Felsőit-  
tebe község-házánál megtekinthetők.

Nagybeeskereken, 1913. évi május hó  
9. napján.

**Dr. Pataky László s. k.,**  
kir. tvszéki jegyző.

Zsombolyai járás főszolgabirájától.  
5408—913. szám. 388—3.1

### Pályázati hirdetmény.

A zsombolyai járáshoz tartozó **szenthuberti**  
körjegyzőség-nél rendszeresített **segédjegyzői**  
**állás** megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.  
Ezen állás javadalmazása évi 1000 korona  
fizetés, évi 200 korona lakkör és fizetéskiegé-  
szítési államségély 200 korona, összesen 1400  
korona.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy az  
1886. évi I. t.-c. 6. szakasza és az 1900. évi  
XX. t.-c. 3. szakaszában körülírt minősítésüket  
és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányok-  
kal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi  
**július hó 22-én délután 5 óráig** adják be, mert  
a később érkezőket figyelembe nem veszem.  
A választás kizárása iránt a pályázati  
határidő letelte után fogok intézkedni.

Zsombolya, 1913. évi július hó 1-én.

**Fóris,** főszolgabiró.

### Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye perjámosi járásában,  
**Sárafalva** székhellyel megüresedett **körorvosi**  
**állásra** pályázatot hirdetek.

A kör községei: Sárafalva, Egres, Nagy-  
szentpéter és Ujszentpéter.

A lakosság száma 11.300. A lakók román,  
szerb és német ajkuak.

A körorvos javadalmazása: az 1908:  
XXXVIII. t.-cikk értelmében évi 1600 korona  
törzsfizetés és négy izben 200—200 korona  
ötödéves korpótlék, Sárafalva községtől 600  
korona évenkénti fizetéskiegészítés, 1000 korona  
lakkör és Sárafalva községtől természetbeni  
lakás.

Egyben megjegyzem, hogy a helyi pótlék  
iránti kérvény az illetékes hatósághoz felter-  
jesztetett.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kér-  
vények folyó évi **július hó 31-ig** hozzám annyi-  
val is inkább nyújtandók be, mert az elkésztett  
vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvénye-  
ket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1913. évi június hó 23.

**Dr. Sal,** főszolgabiró.

A nagybeeskereki kir. törvényszék, mint telek-  
könyvi hatóság.

5713/1913. tkvi sz. 364—1.1

### Árverési hirdetmény kivonat.

Bergenthal Albert végrehajthatónak kisk.  
Schnabl Evelin és kisk. Schnabl Franciska  
végrehajtást szenvedők ellen indított végrehaj-  
tási ügyében a telekkönyvi hatóság a végre-  
hajtási árverést 84 kor. 35 fillér tőkekövetelés  
és járuléki behajtása végett a nagybeeskereki  
kir. törvényszék területén levő Écska községben  
fekvő s az óécskai 64. sz. tjkvben + 1. sorsz.  
431. helyrajzi számú ingatlanra elrendelte.

Az árverést **1913. évi szeptember hó 17.**  
**(tizenhét) napján d. e. 10 órakor** Écska község-  
házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerü ő ingatlan a kikiáltási  
ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem ad-  
ható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánat-  
pénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben,  
vagy az 1881: LX t.-c. 42. §-ában meghatáro-  
zott árfolyammal számított óvadékképes érték-  
papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánat-  
pénznek előleges bírói letétbe helyezéséről  
kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek  
átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881:  
LX. t.-c. 147., 150., 170. §§, 1908: XL. t.-c.  
21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál  
magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki  
nem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár  
százaléka szerint megállapított bánatpénzt az  
általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegé-  
szíteni. (1908: XLI. t.-c. 25. §.)

Nagybeeskereken, 1913. évi június hó 16.  
napján.

**Rektorisz,** kir. tvsz. biró.

Csenei járás főszolgabirájától.

396—913. szám. 379—3.2

### Pályázati hirdetmény.

A Torontálmegye csenei járásához tar-  
tozó **Kisjécsa** községben üresedésben levő  
**községi segédjegyzői állásra** pályázatot hárde-  
tek és felhívom mindazokat, akik ezen állást  
elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c.  
3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az  
eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal fel-  
szerelt kérvényüket a csenei főszolgabirói hiva-  
talhoz a folyó év **július havának 20-ig** benyujtsák,  
mert a később beérkező kérvényeket figyelembe  
nem veszem. Az állás javadalmazása: évi 1000  
korona fizetés.

Csene, 1913. évi június hó 28-án.

**ifj. Tullies György,** főszolgabiró.

Óbék község előljáróságától.

1310—913. szám. 378—2.2

### Hirdetmény.

Óbék község előljárósága közhírré teszi,  
hogy **egy darab tenyészkepés,** de a használat-  
ból kizárt **ménje eladó.**

Venni szándékozók minden nap értekez-  
hetnek a község előljáróságával Óbék község-  
házán.

A ló 175 cm. magas, **Nonius fajta,** 7 éves,  
pej színű.

Eladás esetén a mén csak július hó 15-én  
lesz átvehető, mert addig még használatban van.

Óbék, 1913. évi június hó 27-én.

**Az előljáróság.**

## Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálmegyében.